

Nr 43

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar, m. m.; given Stockholms slott den 10 februari 1961.

Kungl. Maj:t vill härmed under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—9:o hemställt.

GUSTAF ADOLF

Gösta Netzén

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 10 februari 1961.

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM, KLING, SKOGLUND, EDENMAN, NETZÉN, AF GEIJERSTAM, HERMANSSON.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Netzén, anmäler efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet vissa ärenden angående försäljning av kronoegendomar, m. m., vilka ärenden synts böra föranleda framställning till riksdagen samt anför följande.

1:o

Håmö 1¹ i Uppsala län

Domänstyrelsen (skr. 28/1 1961) hemställer, att kronoegendomen förra majorsbostället 1 5/8 mantal Håmö 1¹ i Läby socken, Uppsala län, säljes genom utbud.

Beträffande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas i huvudsak följande.

Egendomen är belägen omkring 9 km väster om Uppsala. Sammanlagda arealen utgör ca 111 ha, varav 50 ha tomt och åker, 6 ha betesmark, 20 ha annan mark samt 35 ha skogsmark. Åkerjorden består i huvudsak av mellanlera av tämligen god beskaffenhet och i mindre omfattning av kärrtorvjord, delvis försumpad. Täckdikning saknas. Vissa tidigare öppna diken har igenlagts med rör. Av åbyggnaderna är manbyggnaden — av brädfodrat timmer under tegeltak — i knappt medelgott skick och utan moderna bekvämligheter. Övriga byggnader är mindre goda. Ladugården torde kunna användas ytterligare någon tid. Egendomen ingår i Läbyåns vattenavledningsföretag av år 1944 och besväras av två i samband därmed upptagna avdikningslån att amorteras, det ena med en annuitet om 390 kr. åren 1956—80 samt slutlig inbetalning år 1981 om 355 kr. samt det andra med ett årsbelopp under åren 1961—84 om 165 kr. En Vänge-Ålands elektriska distributionsförening tillhörig kraftledning finnes framdragen över egendomen. Till egendomen hör andel i Ulleråkers häradsallmänning, vilket för egendomens del under de sist förflutna tio åren medfört en utdelning av i genomsnitt ca 1 125 kr. per år.

Arrenderätten till egendomen har under åren 1921 14/3 1960 innehafts av Joel Öman samt dödsboet efter densamme. Per den 14 mars 1960 övertogs arrendet av Henning Pettersson, som jämväl arrenderar det närbelägna akademihemmanet Västerby och numera driver Håmö såsom sidobruk till detta hemman. Gällande arrendekontrakt beträffande Håmö utgår den 14 mars 1962. Arrendeavgiften för innevarande arrendeår utgör 5 000 kr. Det må nämnas, att vissa fasta anläggningar på gården alltjämt tillhör dödsboet och att preliminära överenskommelser slutits mellan styrelsen samt dödsboet angående inlösen av anläggningarna, däribland silo och vissa elektriska installationer. Vidare äger dödsboet för egendomen tecknade andelar i den elektriska distributionsföreningen, vilka styrelsen ävenledes avser att inlösa. Egendomens taxerade värde utgör 106 300 kr., varav jordbruksvärde 68 900 kr. samt skogsvärde 37 400 kr.

Domänstyrelsen har åsatt fastighetens inägor ett värde av 67 700 kr., vilket inkluderar de för gården tecknade andelarna i den lokala distributionsföreningen. Härtill kommer det kapitaliserade värdet av antagna blivande utdelningar från häradsallmänningen, av styrelsen uppskattat till 25 000 kr.

Värdet av skogsmark och växande skog har av domänstyrelsen fastställts till 52 000 kr. Virkesförrådet utgöres av 2 865 m³sk, varav 2 355 m³sk tillhör åldersklass V och högre åldersklasser. Det åsatta värdet inbegriper inte en utstämplad virkespost om beräknade 1 270 m³sk, som f. n. är föremål för avveckling genom revirets försorg.

Domänstyrelsen, som funnit ifrågavarande egendom vara av den beskaffenheten, att den inte bör behållas i allmän ägo, hemställer sålunda, att den försäljes med ett saluvärde av 144 700 kr. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i tillämpliga delar enahanda villkor, som under punkt 8 föreslås för försäljning av kronoegendomen Hede ¹, dock att beträffande förevarande försäljning bör föreskrivas, att tillträde skall ske den 14 mars 1962 samt att kronan eller eventuell köpare av den utstämplade virkesposten om 1 270 m³sk skall ha rätt att dels, i den mån posten inte per den 14 mars 1962 i sin helhet avverkats, ha densamma kvarstående på rot

under 15 månader från sagda dag, dels att ha avverkat virke kvarliggande på fastigheten högst tolv månader från nämnda dag.

Departementschefen

Ifrågavarande försäljningsförslag synes böra godtagas. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva
att kronoegendomen Håmö ¹ i Läby socken, Uppsala län, må med ett saluvärde av 144 700 kronor säljas på i huvudsak de villkor, som domänstyrelsen föreslagit.

2:o

Råberga nr 5 i Linköpings stad

Domänstyrelsen (skr. 9/12 1960) hemställer, att ett område om ca 20,55 ha av stadsägan nr 983 + 993 + 994 + 995 i Linköpings stad, vilken stadsäga utgör del av kronoegendomen förra hospitalshemmanet 48/100 mantal Råberga nr 5, säljes till Svenska Aeroplan Aktiebolaget (SAAB). Marken är avsedd att användas till utvidgning av bolagets industriområde.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas i huvudsak följande.

Kronoegendomen Råberga nr 5 innehåller ca 30 ha och är belägen omkring tre km öster om Linköpings centrum och motsvarar numera fastighetsrättsligt stadsägan nr 983 + 993 + 994 + 995 samt stadsägan nr 984. Stadsägoområdet nr 995 är uppdelat i två skiften, det norra och det södra skiftet. Av den mark, som är belägen mellan de båda skiftena, ingår det ena området i SAAB:s flygfält; det andra området är överflyttat till flygförvaltningen. Det till försäljning föreslagna området utgöres av det södra skiftet. Med stadsägan nr 983 + 993 + 994 + 995 följer andel för 0,96 oförmedlat mantal i Åkerbo häradsallmänning, från vilken under den senaste femårsperioden utdelning lämnats med 400 kr. per år för helt mantal. Till stadsägan hör vidare andel i viss samfällad vägmark. En AB Linköpings elverk tillhörig ledning finnes framdragen över egendomen. Kronoegendomens taxeringsvärde utgör 83 000 kr., allt jordbruksvärde. Egendomen med undantag för det norr om flygfältet belägna området arrenderas av Betty Asmundsson. Nuvarande arrende utgår den 14 mars 1962.

Ifrågavarande område har värderats av *överlantmätaren E. Elmhed*. Denne föreslår ett saluvärde motsvarande ett genomsnittligt pris av 1 kr. 52 öre per m² med tillägg för särskilt byggnadsvärde med 70 000 kr.

Domänstyrelsen ansluter sig till Elmheds värderingsförslag. Styrelsen påpekar emellertid, att värderingsmannen inte ansett egendomens andel i samfällad vägmark böra åsättas saluvärde men däremot särskilt uppskattat nuvärdet av egendomens andel i häradsallmänningen till 8 000 kr. Därest andelen i allmänningen vid fastighetsbildningen tillägges salulotten, skall sålunda köpeskillingen ökas med 8 000 kr. Försäljningen föreslås i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

1† Bihang till riksdagens protokoll 1961. 1 saml. Nr 43

Salulotten överlåtes efter att ha utbrutits till särskild fastighet i befintligt skick med tillträde å dag, som bestämmes efter fastighetsbildningen. Köpeskillingen erlägges kontant på tillträdesdagen. Nuvarande arrendator å salulotten berättigas att även efter köparens tillträde och sedan då eventuellt gällande arrendekontrakt utgått fortsätta brukningen på i orten gängse villkor i den mån marken inte behöver av köparen ianspråktagas för avsett ändamål. Förbehåll göres för de justeringar av salulottens areal och gränser, som kan komma att beslutas vid fastighetsbildningen. Endast domänverket tillhöriga byggnader och anläggningar å salulotten omfattas av försäljningen. Innehavare av elektrisk ledning, som med vederbörligt tillstånd är framdragen över salulotten, förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningen utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningens innehavare för skada till följd av tillsyn, reparation eller underhåll av ledningen. Kostnaderna för fastighetsbildning och lagfart ävensom övriga med köpet förenade utgifter samt de skatter och onera, som från tillträdesdagen kan belöpa på fastigheten, bestrides helt av köparen.

Svenska Aeroplan Aktiebolaget har antagit ett erbjudande att förvärva fastigheten på nyssnämnda villkor.

Lantbruksstyrelsen har efter hörande av lantbruksnämnden tillstyrkt bifall till försäljningen.

Länsstyrelsen i Östergötlands län har efter hörande av Linköpings stad förklarat sig inte ha något att erinra mot försäljningen.

Lantmäteristyrelsen har uttalat, att ur de synpunkter styrelsen har att bevaka, intet syntes vara att erinra mot den föreslagna överlåtelsen. Den blivande fastighetsbildningen anses lämpligen böra ske så, att andelen i häradsallmanningen bibehålles i kronans ägo.

Departementschefen

Mot förevarande försäljningsförslag har jag inte något att erinra. I likhet med lantmäteristyrelsen finner jag det dock lämpligt, att avstyckningslottens andel i Åkerbo häradsallmanning kvarbliver i kronans ägo. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att nyssnämnda område om cirka 20,55 hektar av stadsågan 983 + 993 + 994 + 995 i Linköpings stad, må säljas till Svenska Aeroplan Aktiebolaget för en köpeskillning motsvarande 1 krona 52 öre per kvadratmeter jämte tillägg för särskilt byggnadsvärde med 70 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

3:o

Starby Kungsladugård i Vadstena stad

Domänstyrelsen (skr. 21/1 1961) hemställer, att ett område om 23,8 ha av Starby 1⁵⁹ (Starby Kungsladugård) i Vadstena stad efter avstyckning säljes till Einar Larsson, vilken arrenderar en del av egendomen. Det till försäljning föreslagna området utgöres av utskiftet till fastigheten.

Beträffande utskiftets beskaffenhet m. m. meddelas i huvudsak följande.

Utskiftet, som benämnes Kungsängen, är beläget ca 4 km från egendomens brukningscentrum. Det bildar enklav inom Örberga jordregistersocken samt består av uteslutande obebyggd åker. Utskiftet är fr. o. m. den 14 mars 1955 upplåtet i tre lotter på sådant sätt att 6,3 ha arrenderas av Einar Larsson, 7,37 ha av Algot Larsson samt 9,3 ha av Baltzar Nordmark, samtliga ägare av jordbruksfastigheter, som gränsar till utskiftet. Årliga avgälden utgör resp. 1 260, 1 470 och 1 860 kr. Den av Einar Larsson ägda fastigheten, Kasta Postgård 6², utgöres av 14,2 ha, allt åker, och är belägen i Örberga socken. Taxeringsvärdet å utskiftet är 84 600 kr. (jordbruksvärde).

Uppskattningsnämnden har vid en å egendomen i september 1956 hållen förrättning saluvärderat utskiftet till ett belopp, motsvarande 5 500 kr. per ha. *Domänintendenten* har i yttrande den 28 januari 1960 ansett en reduktion av detta saluvärde motiverad med hänsyn till bl. a., att ränteläget höjts efter uppskattningsförrättningen. *Domänintendenten* har sålunda såsom skäligt saluvärde föreslagit 5 000 kr. per ha eller 119 000 kr.

Lantbruksnämnden har förordat, att hela utskiftet säljes till Einar Larsson för förstärkning av dennes jordbruk.

Överlantmätaren har uttalat, att om avsikten är att använda utskiftet till förstärkning av fastigheter inom Örberga socken, det synes önskvärt, att domänstyrelsen snarast möjligt tager initiativ till en indelningsändring, syftande till att utskiftet överflyttas till Östgöta-Dals kommun samt Örberga socken. Om en indelningsändring kommer till stånd, kommer utskiftet därefter att avstyckas till särskild fastighet genom förrättning enligt lagen den 25 april 1930 om delning av fastighet vid ändring i rikets indelning m. m.

Domänstyrelsen anför, att styrelsen hos kammarkollegiet har hemställt om sådan ändring i kommunindelningen som överlantmätaren föreslagit. Einar Larsson har, framhåller styrelsen vidare, efter förfrågan huruvida han vore villig förvärva utskiftet för en köpeskilling av 119 000 kr. yrkat nedsättning av köpeskillingen med ett belopp, motsvarande kostnaden för dikning av skiftet, 18 000 kr., enligt en av lantbruksingenjören Lars Gustaver upprättad plan. Sedan domänintendenten vitsordat, att dikningsbehovet inte tillräckligt beaktats, har Larsson — under de med honom bedrivna fortsatta förhandlingarna — uppgivit sig beredd förvärva skiftet för en av domänintendenten till 110 000 kr. tillstyrkt reducerad köpeskilling. Domänstyrelsen föreslår därför att utskiftet säljes till arrendator Einar Larsson för en köpeskilling av 110 000 kr. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i tillämpliga delar enahanda villkor, som under punkt 8 föreslås för försäljning av kronoegendomen Hede 1¹, dock att beträffande förevarande försäljning bör föreskrivas, att köparen har att erlægga på utskiftet belöpande, efter tillträdet till betalning förfallande kostnader för utskiftet berörande torrläggingsföretag.

Departementschefen

Jag har intet att erinra mot domänstyrelsens förslag. En förutsättning för avstyckningen och försäljningen är dock, såsom anförts, att sådan ändring i kommunindelningen verkställs, att ifrågavarande område överflyttas till

Östgöta-Dals kommun. I anledning härav hemställer jag sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att nyssnämnda område om 23,8 hektar av kronoegendomen Starby 1⁵⁹ i Vadstena stad, under förutsättning att omfördämda ändring i kommunindelningen sker, må säljas till Einar Larsson för en köpeskilling av 110 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

4:o

Stadsägan nr 426 i Jönköpings stad

Domänstyrelsen (skr. 29/11 1960) hemställer, att kronoegendomen förra landshövdingebostället Mellanängen och Österängen i Jönköpings stad — numera åsatt registerbeteckningen stadsägan nr 426 — säljes till Jönköpings stad.

Rörande egendomens beskaffenhet och bakgrunden till försäljningen, m. m. meddelas i huvudsak följande.

Egendomen är belägen mellan Jönköping och Huskvarna på ett avstånd av omkring 4 km från vardera stadens centrum och gränisar i norr till befintlig banvall för järnvägslinjen Jönköping—Nässjö. De södra delarna av egendomen är tämligen höglänta och i viss omfattning bevuxna med lövträd, i synnerhet ek. Terrängen sluttar emellertid mot norr och övergår så småningom i slättmark. Arrendator å egendomen, som efter skilda marköverlåtelse successivt minskats och numera helt saknar bebyggelse, är Jönköpings stad enligt kontrakt, vars giltighet utgår den 14 mars 1962. En elektrisk kraftledning, tillhörig vattenfallsstyrelsen, är framdragen över egendomen.

Det taxerade värdet å egendomens jordbruksdel uppgår till 70 000 kr. Skogsdelen är samtaxerad med annan kronan tillhörig skogsmark.

Osäkerhet råder rörande egendomens totala areal, vilken enligt fastighetsregistret för staden uppgår till drygt 725 000 m² men av stadsingenjören på grundval av visst kartmaterial överslagsvis uppmätts till endast omkring 631 000 m². De markområden, vilka kronan avhånt sig från egendomen, har förvärvats av Jönköpings stad. Den sist genomförda överlåtelsen — styrelsen bortser härvid från vissa till omfattningen helt betydelselösa försäljningar — ägde rum år 1952 och avsåg ca 18 ha.

Jönköpings stad har i skilda sammanhang anmält intresse att förvärva hela restfastigheten, senast i skrivelse den 15 november 1957. Styrelsen, som sedan åtskillig tid hållit före, att den beskurna egendomen genom sitt läge borde avstås till staden för ifrågakommande exploatering, har beslutat att för sin del tillmötesgå förvärvsframställningen.

Värdet av den å egendomen växande skogen har genom styrelsens beslut den 3 februari 1959 fastställts till 53 000 kr.

Saluvärdering av marken har på uppdrag av domänstyrelsen verkställt av *förre länsarkitekten O. Lundgren*. Denne har föreslagit ett genomsnittspris för hela försäljningsobjektet av 80 öre per m². Domänstyrelsen har emellertid funnit detta pris alltför lågt. Styrelsen har därför inte velat taga

ställning till frågan utan att ha genom sakkunnig låtit utföra ny värdering. Uppdraget att utföra sådan ny uppskattning har lämnats *distriktslantmätaren G. Pavell*, som verkställt detsamma våren 1960 och redovisat värderingen i handling daterad den 15 juni sagda år.

Pavell, som utgått från en sammanlagd areal för egendomen av 631 000 m², föreslår, att egendomen åsättes ett markvärde av 705 575 kr. samt ett värde för växande skog av 20 000 kr., eller tillhopa 725 575 kr. Beloppet motsvarar ett genomsnittspris för hela egendomen av 1 kr. 15 öre per m² eller därest skogsvärdet å 20 000 kr. utbrytes, ett pris av 1 kr. 12 öre per m².

Av värderingsinstrumentet framgår vidare bl. a. följande.

Arealen nettotomtmark inom stadsplaneområdet har uppskattats till 156 200 m², varav bostadsmark 77 800 m², mark för allmänna byggnader 40 000 m² samt industrimark 38 400 m². Med ledning av i orten gällande å-priser per m² rå tomtmark för sådana skilda slag av bebyggelse, varom här är fråga, har Pavell sökt bestämma ett värde för marken i fråga i befintligt skick. I överensstämmelse härmed har bostadsmarken värderats efter ett å-pris av 2 kr. 75 öre till 213 950 kr., marken för allmänna byggnader efter samma å-pris till 110 000 kr. samt industrimarken efter ett å-pris av 4 kr. till 153 600 kr., tillhopa 477 550 kr. Pavell gör vidare gällande, att till det egentliga exploateringsområdet är att hänföra, förutom tomtmarken, allmän platsmark i sådan omfattning, att densamma uppgår till 40 procent av sagda område. Det framhålles, att ifrågavarande mark enligt gängse normer bör avstås utan ersättning. I anslutning härtill föreslår därför Pavell, att i det aktuella fallet saluvärde inte åsättes 104 100 m² allmän platsmark inom stadsplaneområdet. Såväl återstående mark inom detta planområde som den icke stadsplanelagda marken å egendomen — med en sammanlagd areal av 370 700 m² — har däremot gjorts till föremål för värdering. Rörande dessa marker anser värderingsmannen, att de även framgent kommer att bibehållas obebyggda. Enligt hans uppfattning synes det nämligen sannolikt, att numera omedelbart norr om egendomen befintlig koncentrerad höghusbebyggelse inte skulle ha tillåtits komma till utförande, såvida man inte räknat med möjligheten att kunna disponera ifrågavarande delar av egendomen såsom ströv- och fritidsmarker. Dessa områden bedömes med hänsyn härtill ha tagit åt sig ett visst tätbebyggelsevärde. Pavell föreslår därför, att områdena åsättes ett genomsnittligt å-pris av 75 öre per m², motsvarande sammanlagt 278 025 kr. Härvid förutsättes, att vissa skogsbestånd bör medfölja utan särskild ersättning. Det av styrelsen fastställda skogsvärdet, 53 000 kr., föreslås därför reducerat till 20 000 kr. Slutligen framhålles, att exploateringstiden i hög grad synes beroende av stadens egna åtgärder, varför densamma bör kunna hållas kort. Värderingsmannen finner därför, att ränteförlusterna under exploateringstiden kan skäligen uppskattas till i runt tal 50 000 kr.

Lantbruksnämnden tillstyrker försäljningen.

Domänstyrelsen, som funnit den av Pavell tillämpade värderingsmetoden enkel och realistisk, har för sin del godtagit de av Pavell föreslagna värdena.

Bostadsstyrelsen har i skrivelse den 20 oktober 1960 sagt sig inte vilja erinra mot en försäljning på grundval av det av Pavell förordade totalvärdet 725 575 kr.

Domänstyrelsen hemställer sålunda, att stadsägan nr 426 i Jönköpings

stad må efter arealavmätning försäljas till staden för en köpeskilling motsvarande 1 kr. 12 öre per m² jämte 20 000 kr. för växande skog samt att försäljningen må ske under i huvudsak följande villkor.

Egendomen överlåtes i befintligt skick med tillträde å dag, som senare bestämmes. Å egendomen eventuellt befintliga anläggningar, vilka tillhör annan än domänverket, skall inte omfattas av försäljningen. Köpeskillingen erlägges kontant på tillträdesdagen. Mellan styrelsen samt staden föreliggande arrendekontrakt rörande egendomen upphör att gälla på tillträdesdagen, varvid samtliga på grundval av kontraktet uppkomna rättsförhållanden mellan parterna skall anses genom försäljningen vara reglerade, dock att styrelsen skall anses berättigad att uppbära den del av föreskriven arrendeavgift, som belöper på tiden före tillträdesdagen. Köparen såsom ägare av egendomen medger vattenfallsstyrelsen såsom ägare av strömfallsfastigheten stadsågan nr 630 + 645 + 646 + 647 + 691 + 695 + 696 + 697 + 698 + 699 + 1171 + 1172 i Trollhättans stad rätt att dels kostnadsfritt för all framtid behålla sådan vattenfallsstyrelsen tillhörig elektrisk ledning, som kan vara framdragen över egendomen, dels borttaga för ledningen hinderliga och för dess säkerhet farliga träd och buskar, vilka skall tillhöra markägaren och tillvaratagas av denne, dels för vattenfallsstyrelsens personal erhålla obehindrat tillträde till egendomen för ledningens tillsyn, underhåll och reparation, skolande vattenfallsstyrelsen ersätta den skada, som orsakas av trädens eller buskarnas borttagande, dels till säkerhet för nämnda rättigheter erhålla in-teckning i försålda egendomen. Innan sådan in-teckning meddelats, skall ägaren av egendomen vara skyldig att vid överlåtelse av densamma eller del därav göra förbehåll om rättigheternas bestånd och förbinda ny ägare att vid överlåtelse göra enahanda förbehåll. Innehavare av andra över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att behålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av förändring, reparation eller tillsyn av ledningarna. Kostnaderna för arealavmätning ävensom övriga från köpet förenade utgifter samt de skatter och onera, som från tillträdesdagen kan belöpa på egendomen, skall helt bestridas av köparen.

Jönköpings stad har antagit ett av domänstyrelsen lämnat anbud att förvärva fastigheten på nyssnämnda villkor.

Departementschefen

Eftersom domänstyrelsens av Jönköpings stad antagna försäljningsförslag synes böra godtagas, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

att kronoegendomen Mellanängen och Österängen eller stadsågan nr 426 i Jönköpings stad må efter arealavmätning säljas till staden för en köpeskilling motsvarande 1 krona 12 öre per kvadratmeter jämte ersättning med 20 000 kronor för växande skog samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

5:0

Skirs Prästgård 5¹ i Växjö stad

Domänstyrelsen (skr. 29/11 1960) hemställer, att den från f. d. skolhemmanet Skirs Prästgård 5¹ i Växjö stad avstyckade stadsägan nr 1550 + 1590 + 1591 + 1592 + 1614 + 1615 + 1616 + 1621 + 1622 + 1623 + 1632 säljes till egendomens arrendator Evald Johansson.

Beträffande beskaftenheten m. m. av den nybildade stadsägan meddelas i huvudsak följande.

Stadsägan innehåller i fyra skiften en areal av 64,1 ha, varav 10,6 ha åker, 3,7 ha äng och 49,8 ha avrösningsjord. Åkerjorden är mycket splittrad och består i huvudsak av mullfattig, moig sand. Ängen är delvis sank och svårbrukad. Enär jordbruket på hemmanet före den 14 mars 1957 varit uppdelat på två arrendelotter, den östra och den västra, är byggnaderna avpassade för två brukningsdelar. Av byggnaderna befinner sig magasinet på den tidigare västra lotten i medelgott skick. Övriga byggnader på stadsägan är inte fullt medelgoda. Karl Alf förhyr direkt av kronan manbyggnaden m. m. på den nedlagda västra arrendelotten mot en årlig avgäld av 600 kr. Emil Sjödahl äger en äldre bostadsbyggnad m. m. på den tomt, som innehaves av honom. Elektriska ledningar är framdragna över stadsägan. Något taxeringsvärde är inte åsatt den nybildade stadsägan.

Vid förrättning den 19 juli 1960 har *uppskattningsnämnden* saluvärderat inägora till stadsägan jämte därå uppförda av kronan ägda byggnader till 38 000 kr. Nämnden har vidare föreslagit, att vid försäljning till arrendatorn, denne måtte befrias från att erlægga kostnaden för avstyckning av försäljningslotten.

Värdet av skogsmark och växande skog har genom beslut av *domänstyrelsen* den 20 september 1960 fastställts till 68 000 kr. Virkesförrådet utgöres av 3 720 m³sk, varav 1 790 m³sk hänför sig till åldersklass V och högre åldersklasser. I beloppet ingår inte värdet av en färgstämplad virkespost om 302 m³sk.

Lantbruksnämnden har funnit sig kunna såsom ett familj jordbruk godtaga den avstyckade fastigheten samt förklarat, att arrendatorn Johansson kan påräkna tillstånd att förvärva fastigheten i fråga.

Domänstyrelsen har inte funnit skäl föreligga att i det allmännas ägo behålla förevarande avstyckade stadsäga. Det av uppskattningsnämnden föreslagna värdet å inägora har styrelsen ansett böra godtagas. Styrelsen hemställer sålunda, att fastigheten säljes till Johansson för en köpeskilling av 106 000 kr. Styrelsen hemställer vidare, att Johansson befrias från att erlægga avstyckningskostnaden, då uppskattningsnämnden vid saluvärderingen utgått från att vid en försäljning till Johansson, denne skulle befrias från denna kostnad. Försäljningen bör enligt styrelsen i övrigt ske på i tillämpliga delar enahanda villkor, som under punkt 8 föreslås för försäljning av kronoegendomen Hede 1¹, dock att beträffande förevarande försäljning bör föreskrivas, att kronan eller eventuell köpare av en virkespost om 302 m³sk, vilken inte ingår i försäljningen, förbehålles rätt att behålla posten å

rot under 15 månader från tillträdesdagen samt att ha virket kvarliggande högst ett år därefter, ävensom att Karl Alf, Telestads gård, vilken förhyr manbyggnaden m. m. på nedlagda västra brukningslotten, skall äga kvarbli som hyresgäst mot erläggande av skäligen hyra till jordägaren.

Arrendatorn har antagit ett anbud att förvärva stadsägan på nyssnämnda villkor.

Departementschefen

Jag biträder domänstyrelsens förevarande förslag. Vid försäljningen erhållen köpeskilling torde — tillsammans med av styrelsen tidigare upp- buren avkastning av fastigheten jämte därtill hörande kapitalmedel — böra bokföras och redovisas särskilt. Jag tillstyrker vidare på av domänstyrelsen angivet skäl, att arrendatorn befrias från erläggande av avstycknings- kostnaden. I enlighet härmed hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte förelå riksdagen medgiva

att den från f. d. skolhemmanet Skirs Prästgård 5¹ i Växjö stad avstyckade stadsägan nr 1550 + 1590 + 1591 + 1592 + 1614 + 1615 + 1616 + 1621 + 1622 + 1623 + 1632 må säljas till egendomens arrendator Evald Johansson för en köpeskilling av 106 000 kronor samt på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

6:o

Lättorp 1¹ i Kalmar län

Domänstyrelsen (skr. 21/1 1961) hemställer, att kronoegendomen förra jägmästarebostället 3/4 mantal Lättorp 1¹ i Ryssby socken, Kalmar län, säljes till Gunnar Johansson, son till egendomens arrendator, Manfred Johansson.

Beträffande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas i huvudsak följande.

Egendomen är belägen 24 km från Kalmar och 7 km från Ryssby kyrkby. Den innehåller i ett skifte en areal av 66,5 ha, varav 21,9 ha tomt, trädgård och åker, 5,3 ha äng samt 33,1 ha produktiv skogsmark. Åkern, som inte är täckdikad, består av i huvudsak styv lermylla. Ängen är av god beskaffenhet. Åbyggnaderna är medelgodas. Det beräknade virkesförrådet uppgår till 2 590 m³sk, varav 1 265 m³sk tillhör åldersklass V och högre. Arrendator Johansson äger viss mindre del av den elektriska anläggningen vid gården ävensom en vedbod samt Gunnar Johansson ett garage. Sydsvenska kraft- aktiebolaget har en elektrisk högspänningsledning framdragen över ägora. Egendomen är upplåten på arrende till den 14 mars 1962 mot en årlig av- gäld av 2 000 kr. Arrendatorn har på grund av hög ålder förklarat sig inte vilja köpa egendomen. Taxeringsvärdet å inägora är 79 100 kr. jordbruks- värde. Skogsmarken är samtaxerad med kronoparken Ebbegårde.

Uppskattningsnämnden har saluvärderat jordbruksdelen till 79 100 kr. Därvid har hänsyn tagits dels till egendomens skick enligt arrendatorns

kontraktsenliga åtaganden, dels ock till de förbättringsarbeten, arrendatorn utfört.

Värdet av skogsmark och växande skog har av *domänstyrelsen* den 16 augusti 1960 fastställts till 55 000 kr.

Överjägmästaren har funnit hinder mot försäljning icke föreligga ur skoglig synpunkt.

Lantbruksnämnden har under hand meddelat *domänstyrelsen*, att den inte har något att erinra mot att egendomen i sin nuvarande omfattning säljes till Gunnar Johansson.

Domänstyrelsen har funnit anledning inte finnas för kronan att behålla förevarande egendom. Det av uppskattningsnämnden föreslagna värdet på inägora, 79 100 kr., har vid prövning enligt styrelsens värderingsmetod kunnat godtagas. Manfred Johansson har avgivit förklaring att vid eventuell försäljning av egendomen till Gunnar Johansson samtliga på arrendekontraktet grundade rättsanspråk mellan Manfred Johansson och kronan skall — med de enligt styrelsens praxis vanliga undantagen — anses reglerade. På grund härav och då Manfred Johansson väl brukat egendomen sedan år 1917, tillstyrker styrelsen, att Gunnar Johansson får förvärva egendomen för den föreslagna köpeskillingen. Försäljningen till den sistnämnde bör i övrigt ske på i tillämpliga delar enahanda villkor, som under punkt 8 föreslås för försäljning av kronoegendomen Hede 1¹.

Gunnar Johansson har anhållit att få köpa egendomen på nyssnämnda villkor.

Departementschefen

Jag biträder försäljningsförslaget och hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att kronoegendomen Lättorp 1¹ i Ryssby socken, Kalmar län, må säljas till nuvarande arrendatorns son Gunnar Johansson för en köpeskillning av 134 100 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som *domänstyrelsen* föreslagit.

7:o

Öllsjö 67¹ i Kristianstads län

Domänstyrelsen (skr. 15/12 1960) hemställer, att ett område om ca 12,8 ha av kronoegendomen förra kvartermästarebostället Öllsjö 67¹ i Skepparslövs socken, Kristianstads län, efter avstyckning säljes till Vä kommun. Området är avsett för utbyggnad av egnahemsområdet i Vä samhälle.

Rörande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas i huvudsak följande.

Området är beläget i omedelbar anslutning till bebyggd mark och ingår i det större område av Vä samhälle, för vilket enligt länsstyrelsens beslut byggnadsplan skall upprättas. Inägojorden å området ingår i jordbruksarrendet för kronoegendom Öllsjö 67¹. Arrendet utgår den 14 mars 1961. Å

området befintligt grustag är utarrenderat till den 31 december 1960. Grustaget är så gott som färdigexploaterat och brukaren önskar inte erhålla förlängning av kontraktet. Å området finnes inga andra byggnader än barack och anläggningar för exploatering av grustaget. Arealen omfattar omkring 12,8 ha, varav 1,7 ha inägomark, 9,4 ha skogsmark, 1,3 ha grustag och 0,4 ha vägmark. Virkesförrådet har uppskattats till omkring 1 200 m³sk omkring 50-årig tallskog av medelgod till mindre god beskaffenhet.

Jägmästaren Anton Hellström har saluvärderat området till 148 000 kr., varav 110 000 kr. markvärde och 38 000 kr. skogsvärde.

Bostadsstyrelsen har ansett, att värdet av marken bort uppskattas till 105 000 kr. Denna skillnad i värde är dock enligt bostadsstyrelsens mening inte av den storleksordning, att styrelsen vill motsätta sig försäljningen.

Överlantmätaren har inte haft något att erinra mot försäljningen.

Vederbörande *jägmästare* och *överjägmästare* har tillstyrkt försäljningen och har inte haft något att erinra emot saluvärderingen.

Vä kommun har beslutat inköpa området till av förrättningsmannen föreslaget pris.

Domänstyrelsen tillstyrker, att området säljes till Vä kommun för 148 000 kr. Försäljningen föreslås i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Salulotten tillträdes vid köpekontraktets underskrivande i då befintligt skick. Köpeskillingen erlägges kontant till domänstyrelsen vid tillträdet. I köpet ingår inte å området befintliga byggnader och anläggningar, som inte tillhör domänverket. Köparen åligger att omedelbart efter köpets avslutande på egen bekostnad ombesörja områdets avstyckning från Öllsjö 67¹, varvid ett extra exemplar av karta och avstyckningshandlingar på köparens bekostnad skall tillställas domänverket. Parterna är skyldiga åta de jämkningar i områdets areal, gränser och eljest, vilka kan komma att bestämmas vid avstyckningen. Köparen äger inte påfordra, att kronan deltagar i kostnaderna för anläggning och underhåll av salulotten berörande vägar och sanitära anläggningar. Köparen åligger att ensam svara för uppförande och underhåll av erforderligt stängsel i gränsen mellan det försålda området och kronans mark. Innehavare av över området med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att behålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse av ledningarnas innehavare för skada till följd av reparation, förändring eller tillsyn av ledningarna. Köparen betalar samtliga å lotten på tiden efter tillträdesdagen belöpande skatter och onera jämte kostnaden för lagfart och övriga med köpet förenade utgifter. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Lantbruksstyrelsen anför, att ur jordbrukspolitisk synpunkt intet synes vara att erinra mot den ifrågasatta försäljningen. Lantbruksnämnden tillstyrker, enligt vad styrelsen inhämtat från lantbruksdirektören, försäljningen. Styrelsen förordar likaså, att försäljningen genomföres.

Departementschefen

Mot domänstyrelsens förslag har jag inte något att erinra. Jag hemställer sålunda, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att ifrågavarande område med en areal av omkring 12,8 hektar av kronoegendomen Öllsjö 67¹ i Skepparslövs socken, Kristianstads län, må säljas till Vä kommun för en köpeskilling av 148 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

8:o

Hede 1¹ i Älvsborgs län

Domänstyrelsen (skr. 30/12 1960) hemställer, att kronoegendomen förra kaptensbostället 1/2 mantal Hede 1¹ i Högsätters socken, Älvsborgs län, säljes till egendomens arrendatorer, Albert Gustafsson, Torsten Gustafsson och Sven Gustafsson.

Beträffande egendomens beskaffenhet m. m. meddelas i huvudsak följande.

Egendomen, som är belägen 13 km från Högsätters järnvägsstation, innehåller i två skiften ca 116,2 ha, varav 35,1 ha tomt och åker, 2,2 ha äng samt 51 ha produktiv skogsmark. Åkern har god arrendering och består övervägande av mullhaltig lättlera — mellanlera. Den är i sin helhet täckdikad under åren 1952—1957, fränsett 3,9 ha tidigare torpjord, som täckdikats år 1935. Ängen utgöres huvudsakligen av älvlanden utmed Valboån. Den är av mindre betydelse. Hävden är god. Skogsmarken har ett virkesförråd av 5 630 m³sk, huvudsakligen tall, varav 1 070 m³sk tillhör åldersklass V eller äldre åldersklasser.

Manbyggnaden är i medelgott skick. Den saknar dock badrum och WC. Ekonomibyggnaderna befinner sig i liknande skick och är fullt funktionsdugliga för lång tid framåt. De är dock äldre och arbetskrävande. Arrendatorerna äger elektriska anläggningen ävensom en drängstuga, som också innehåller garage, en äldre smedja samt en f. d. torpstuga med uthus. Aktiebolaget Skandinaviska Elverk har en elektrisk lågspänningsledning framdragen över ägorna.

Till egendomen hör fiske i Valboån. Det är av mindre betydelse. Egendomen besväras inte av odlingslån.

Egendomen är upplåten under arrende till den 14 mars 1961. För arrendeåret 1959 14/3 1960 utgick avgälden med 2 442 kr. Egendomen har brukats av Albert Gustafsson, Torsten Gustafsson och Sven Gustafsson sedan år 1946. Dessförinnan har den innehafts av arrendatorernas släkt i över 110 år.

Taxeringsvärdet är 122 900 kr. Härav belöper 71 800 kr. på inägorna.

Uppskattningsnämnden har vid förrättning den 7 september 1959 saluvärderat inägorna till 86 500 kr. För den händelse egendomen skulle komma att avyttras till arrendatorerna, har *domänintendenten* förordat avdrag å saluvärdet med 15 500 kr., motsvarande av arrendatorerna nedlagd, ännu

inte amorterad kostnad för täckdikning, som utförts av dem under åren 1952—1957.

Värdet av skogsmark och skog har den 1 december 1959 av *domänstyrelsen* fastställts till 100 000 kr. Vid sedermera skedd omräkning av skogsvärdet efter den för budgetåret 1960/61 gällande räntefaktorn, 4,75 procent, har sagda värde av domänstyrelsen nedsatts till 95 000 kr.

Lantbruksnämnden har förklarat sig inte ha något att invända mot försäljning av egendomen. Nämnden har vidare uttalat, att något hinder för arrendatorerna att erhålla förvärvstillstånd inte syntes föreligga.

Domänstyrelsen har funnit anledning inte finnas för kronan att behålla förevarande egendom. Styrelsen har ansett sig kunna godtaga det av uppskattningsnämnden föreslagna saluvärdet å inägorna, 86 500 kr., liksom ock det ifrågasatta avdraget därå vid försäljning av egendomen till arrendatorerna, 15 500 kr. Med värdet å skogsmarken och skogen, 95 000 kr., blir vid sådan försäljning saluvärdet å egendomen i dess helhet 166 000 kr. Försäljningen bör i övrigt ske på i huvudsak följande villkor.

Egendomen överlåtes i befintligt skick med tillträde å dag, som domänstyrelsen bestämmer. Annan än domänverket tillhöriga byggnader och anläggningar å egendomen omfattas inte av försäljningen. Samtliga på arrendekontrakt rörande egendomen grundade rättigheter och skyldigheter mellan kronan samt köparen — dock med undantag för vad som avser oguldna arrendeavgifter samt skatter och onera — skall anses reglerade genom försäljningen. Innehavare av över egendomen med vederbörligt tillstånd framdragna elektriska ledningar förbehålles rätt att bibehålla och nyttja ledningarna utan rätt för köparen till annan ersättning än gottgörelse för skada till följd av reparation, tillsyn eller underhåll av ledningarna samt för skada, som genom ledningarna kan åsamkas betesdjur. Lagfartskostnader samt övriga med köpet förenade utgifter samt sådana skatter och onera, som från tillträdesdagen kan belöpa på egendomen, skall helt bestridas av köparen. I övrigt skall bestämmelserna i förordningen den 25 maj 1945 (nr 262) angående försäljning i vissa fall av kronoegendom m. m. i tillämpliga delar lända till efterrättelse.

Arrendatorerna har, efter förhandlingar med domänstyrelsen, godtagit det föreslagna saluvärdet och övriga ifrågasatta köpevillkor.

Departementschefen

Enär ifrågavarande försäljningsförslag inte föranleder någon erinran från min sida, hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att medgiva

att kronoegendomen Hede 1¹ i Högsätters socken, Älvsborgs län, må säljas till egendomens arrendatorer Albert Gustafsson, Torsten Gustafsson och Sven Gustafsson för en köpeskilling av 166 000 kronor och på i huvudsak de villkor i övrigt, som domänstyrelsen föreslagit.

9:o

Stadsägan nr 1 m. fl. i Malmbergets samhälle, Norrbottens län

Efter inhämtande av riksdagens medgivande förklarade Kungl. Maj:t genom beslut den 26 maj 1899 i samband med upplåtande åt Aktiebolaget Gellivare Malmfält av kronan tillhörig mark, att ett å karta planlagt, kronan tillhörigt område om 145,192 ha — vilket utgör huvuddelen av Malmbergets förutvarande municipalsamhälle — fick med vissa undantag, fördelat i tomter, för bebyggande upplåtas åt enskilda med äganderätt. Försäljningarna, för vilka föreskrevs vissa närmare angivna villkor, skulle omhänderhavas av länsstyrelsen. Köpeskillingarna för tomterna fick, efter avdrag för kostnaderna för uppgjord regleringsplan, användas till bestridande av sådana utgifter, som fanns erforderliga för områdets behöriga ordnande, samt skulle för sådant ändamål, till en början och innan municipalsamhälle på platsen bildats, disponeras av länsstyrelsen för att, när municipalstyrelse kommit till stånd, omhändertagas av denna.

Malmbergets municipalsamhälle bildades genom Kungl. Maj:ts beslut den 23 december 1908, varefter municipalstyrelsen omhändertog inflytande köpeskillingar. Genom beslut den 28 januari 1944 biföll Kungl. Maj:t en av länsstyrelsen gjord framställning, att Kungl. Maj:t måtte bemyndiga länsstyrelsen att, om och i den mån den fann lämpligt, på municipalstyrelsen överlåta befogenheten att upplåta tomterna. Därefter överlät länsstyrelsen den 4 februari 1944 på municipalstyrelsen befogenheten att till enskilda upplåta ifrågavarande tomter.

Den 14 maj 1915 beslöt Kungl. Maj:t, efter att ha inhämtat riksdagens medgivande, bl. a., att vissa kronan tillhöriga områden om tillhoppa 62,04725 ha, som enligt den för municipalsamhället gällande stadsplanen var avsedda till gator, torg och andra allmänna platser, skulle upplåtas till samhället med äganderätt utan lösen.

Jämlikt Kungl. Maj:ts beslut den 10 juni 1932 införlivades med samhället två områden, det ena beläget vid dess östra gräns och utgörande del av frälschemmanet Puojtak nr 1 samt det andra beläget vid samhällets västra gräns och utgörande del av kronoparken Malmberget 1¹. Från sistnämnda område, som numera betecknas stadsägan nr 160, har upplåtits tomter till enskilda i samma ordning som beträffande tomterna i övrigt i samhället. Stöd för detta förfaringssätt har municipalstyrelsen hämtat ur Kungl. Maj:ts nyssnämnda beslut den 28 januari 1944.

Av den kronomark, som fanns inom området för municipalsamhällets ursprungliga stadsplan, återstår nu 18,915 ha, varav 1,365 ha kvartersmark och 17,55 ha gatumark m. m.

Den kronomark, som införlivades med samhället 1932, utgöres av 7,255 ha, därav 2,294 ha försäld tomtmark, 0,542 ha icke försäld tomtmark och 4,419 ha gatumark m. m.

Kungl. Maj:t förordnade efter framställning av Malmbergets municipal-

samhälle genom beslut den 16 oktober 1959 bl. a., att municipalsamhället skulle upplösas med giltighet fr. o. m. den 1 januari 1960 och att Gällivare kommun skulle övertaga samhällets samtliga tillgångar samt ansvaret för dess skulder och övriga förbindelser. I beslutet uttalades vidare, att Kungl. Maj:t framdeles ville till prövning upptaga frågor rörande överlåtelse till Gällivare kommun av viss gatumark m. m. samt rörande upplåtelse av tomter utom området för municipalsamhällets ursprungliga stadsplan.

Kungl. Maj:t har sedermera i anledning av sistnämnda uttalande låtit inhämta yttrande från *statskontoret*, *domänstyrelsen* och *bostadsstyrelsen*. I frågan har vidare *kammarkollegiet* avgivit utlåtande.

Domänstyrelsen föreslår i sitt yttrande, att till Gällivare kommun utan vederlag överlåtes nuvarande kronomark inom området för det ursprungliga municipalsamhället. Vad angår den kronomark, som införlivats med municipalsamhället 1932, finner styrelsen, att Kungl. Maj:ts beslut om rätt för länsstyrelsen att överlåta omhänderhavandet av tomtförsäljningen till municipalstyrelsen inte torde äga tillämpning på denna tomtmark. Det synes domänstyrelsen därför uppenbart, att de härför influtna köpeskillingarna, vilka beräknas uppgå till 25 233 kr. 12 öre, av municipalsamhället bör överlämnas till kronan. Styrelsen anser att den icke försålda tomtmarken bör överlåtas till kommunen mot ett pris av 1 kr. 50 öre per m² eller tillsammans 8 127 kr.

I anledning härav hemställer domänstyrelsen att Kungl. Maj:t ville inhämta riksdagens medgivande att dels till Gällivare kommun utan vederlag överlåta stadsägorna 1, 4—14, 16—25, 30—31, 33—42, 50—74, 77—148, 150—159, 164—168, 180—182, 184 och 196—198, alla i MalMBERGETS samhälle, dels låta vid hitintills skedda tomtförsäljningar till enskilda från stadsägan nr 160 i MalMBERGETS samhälle bero, dels ock till Gällivare kommun försälja stadsägorna nr 160, 176 och 177 samt tomterna 1, 2 och 3 i kvarteret Gruvfogden samt tomten nr 4 i kvarteret Ingenjören, alla i MalMBERGETS samhälle, för en köpeskillning av 8 127 kr. för hitintills osåld tomtmark och 25 233 kr. för redan överlåtna tomter.

Vidkommande domänstyrelsens förslag om överlåtelse utan vederlag till kommunen av nuvarande kronomark inom området för det ursprungliga municipalsamhället (stadsägan nr 1 m. fl. stadsägor) förklarar *statskontoret*, att ämbetsverket, med hänsyn till att samhället haft bemyndigande att upplåta vissa tomter åt enskilda samt till att viss gatumark m. m. tidigare överlåtits å samhället utan vederlag, inte vill motsätta sig detta.

Vad angår den kronomark, som införlivats med MalMBERGETS municipal-samhälle år 1932, uttalar *kammarkollegiet*, att någon befogenhet för municipalstyrelsen att försälja tomtmark från dessa områden inte har förefunnits. Vid skedda försäljningar torde dock böra bero.

Vidkommande priset å den till försäljning inom nyssnämnda område föreslagna tomtmarken anför *statskontoret*, att skäligheten av de föreslagna köpesummorna undandraget sig dess bedömande. Ämbetsverket hade emellertid sig bekant att enligt uttalande av vederbörande revirjägmästare

det för den osålda tomtmarken föreslagna tomtpriset — 1 kr. 50 öre per m² — skulle vara i lägsta laget. *Bostadsstyrelsen* har emellertid funnit, att det föreslagna beloppet utgör ett skäligt värde.

Den park- och gatumark inom det område, som år 1932 införlivades med municipalsamhället, utgör, framhåller *bostadsstyrelsen*, ett komplement dels till redan överlåtten tomtmark, dels till den tomtmark, som nu skall försäljas till kommunen. Värdet av park- och gatumarken överföres till tomtmarken i och med planläggningen. Bakgrunden härtill är bestämmelserna i 70 § byggnadslagen liksom det förhållandet att mark inte kan byggas utan tillgång till gator och allmänna platser. Förslaget att överlåta ifrågavarande park- och gatumark utan vederlag har därför samband med värderingen av tomtmarken. Detta synes domänstyrelsen ha beaktat i föreliggande förslag till köpeskillingar. *Statskontoret* anser emellertid, att tillräckliga skäl för en överlåtelse till Gällivare kommun utan vederlag av inom detta område befintlig gatumark m. m. inte föreligger. Ämbetsverket åberopar därvid ett allmänt uttalande av kammarkollegiet i ett den 23 september 1959 avgivet utlåtande angående upplösning av MalMBERGETS municipalsamhälle, varvid kollegiet anfört, att samhället numera torde ha nått en sådan utveckling och stabilitet, att några särskilda förmåner från statsmakternas sida för att säkra dess bestånd knappast kunde vara påkallade. Anmärkas må emellertid att *kammarkollegiet* i samma utlåtande föreslagit att, såvitt avser gatumark m. m. inom ifrågavarande område, denna mark måtte överlåtas till kommunen utan vederlag.

Departementschefen

Domänstyrelsen har föreslagit, att den kronomark, som alltjämt finnes inom det tidigare municipalsamhällets ursprungliga stadsplan överlåtes utan vederlag till Gällivare kommun. I likhet med statskontoret vill jag inte motsätta mig detta. Vad därefter beträffar de med samhället år 1932 införlivade områdena delar jag domänstyrelsens och kammarkollegiets uppfattning, att municipalsamhället saknat befogenhet att försälja tomter till enskilda från dessa områden men att vid hitintills skedda försäljningar bör få bero. De köpeskillingar, vilka inluttit till municipalsamhället i anledning av dessa försäljningar, av domänstyrelsen beräknade till ett belopp av 25 233 kronor 12 öre, torde dock böra överlämnas till kronan och tillgodoföras domänverkets markfond. Den kronan tillhöriga tomtmark inom de år 1932 med municipalsamhället införlivade områdena, som inte upplåtits till enskilda, bör såsom domänstyrelsen föreslagit, försäljas till kommunen. Det av domänstyrelsen förordade priset för denna tomtmark, 1 krona 50 öre per kvadratmeter, vilket belopp bostadsstyrelsen ansett utgöra ett skäligt värde, synes böra godtagas. Gatumarken och annan mark för allmänna ändamål inom dessa områden anser jag i likhet med bostadsstyrelsen, kammarkollegiet och domänstyrelsen böra överlåtas till kommunen utan vederlag.

Under återopandande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva

dels att stadsägorna nr 1, 4—14, 16—25, 30—31, 33—42, 50—74, 77—148, 150—159, 164—168, 180—182, 184 och 196—198, alla i Malmbergets samhälle, må utan vederlag överlätas till Gällivare kommun,

dels att vid hitintills skedda tomtförsäljningar till enskilda från stadsågan nr 160 i Malmbergets samhälle må bero,

dels ock att till Gällivare kommun må försälas stadsägorna nr 160, 176 och 177 samt tomterna nr 1, 2 och 3 i kvarteret Gruvfogden samt tomten nr 4 i kvarteret Ingenjören, alla i Malmbergets samhälle, för en köpeskilling av 8 127 kronor för hitintills osåld tomtmark och 25 233 kronor för redan överlättna tomter.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:0—9:0 hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämmer, bifaller Hans Maj:t Konungen samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

B. Siöalth